

نیموجی، جورهکی پیکتوگرام – Pictogram لوگوگرام – Logogram و نیدیوگرام- Ideogram ینه کو دکهفته د ناف دهفیدا و ل ناف نامیین ئلکترونی و بهر پهرین نینتیرنیتیدا دهیتیکار هیان. نیموجیی گهلهک جور همنه؛ وکو دؤخین جودایین سهر وچاقان، تشتین ئاسایی، جه، سهقا و گیانههران. نیموجی گهلهک وکو ناموتیکونانن – Emoticon icon، لی جوداهیا ئهوان ئهفیه کو وینه و دهق نینن (سارا خندابی و عفت السادات افضل طوسی: 1402: 46).

هر چنده نیموجی ل چاف ریفیسی تشتهکی نوییه و ب شومین فرمی و ئهکادیمی ناهینهبکار هیان، بهلی رژیما بکار هیانا ئهوی و ب شیومین نهفرمی و د تورین جفاکیدا د زیدمبونیدایه. ل دویف داتایان ((رژانه 6,000,000,000 شهس ملیار نیموجی د تورین جفاکیدا دهینهبکار هیان)) (Bosch & Revilla, 2018, p. 1). ئهفه ئهوی چمدن دگههینیت کو نیموجی بووینه پشکهک ژ نفیسینا رژانه یا دیجیتالی و بکار هیانا ئهوان د زیدمبونیدایه. ل دویف راپرسیا کو ژلایی ساریا یونیکود – Unicode فه هاتییه نهجامدان، دیاربویه کو 72% گنجان بکار هیانا نیموجی و وینهیان باشت و ب ساناهیت ژ نفیسینا پیف و دهقی دبینن (علیرضا دهقان و دیگران: 1395: 2).

2.1. میژویا پهیدا بونا نیموجیان:

ئهف زارافه ژ سی پیقان پیکدهیت ("e," picture) 繪 کو ب واتایا وینه، ("mo," write) 文 ب واتایا نفیسین، ("ji," character) وەرگرییا برگا دویمایی یا پیقا (Kanji) یه کو ناف پیت و شیومین نفیسینا چینیه ئهوا کو د سیستم نفیسینا ژاپونیدا دهاته بکار هیان (Prisco, 2018). ل ئهفیر و ویراهه، دهنکی هندهک زاراقین دی بین نه فرمی بو نیموجیان دهینه بهیستن، وکی هندهک عهر ب دبیزن (اللغة الصفراء) زمانی زمر، (اللغة الوجوه) زمانی سهر وچاقان، یان هندهکین دی دبیزن زمانی جیهانی (Global Language) و چمد نافهکین دی ژ. بهلی چ ژ ئهقان زاراقان نه د فرمینیه و ناهیه پسهندکر، بهلکو نافی بهربه لاف و فرمی هر پیقا نیموجی بخویه.

نیموجی وکو گهلهک بهرهمین دبیزن ژاپونی کو ل دههکین 1990ئ هاتییه به لافکر، همتا نوکه ژی دهیتیکار هیان و بهربه لافه. دشین دبیزن ب سهرمکترین کهرسته می پیهوهندیا نه زمانی دهیتیه هژمارتن و چ سنورمکی نانیا سیت و ههمو زمانن جیهانی دشین بکار بهینن (رضا کاظمیان: 1400: 240). دروستکرنا نیکم نیموجی ژلایی (Shigetaka) کی ژاپونیه هاتییه دبیزانکر، کو کوالتی و قهباری ئهوی 12x12 پیکسل بوو (Prisco, 2018). پاشی (Softbank) ژاپونی ل نیک نو فمبهرا 1997 نیکم گرؤپ کو ژ (90) نیموجیین رهنک رمش پیکهاتوو، بو سیستمی موبایلا خو ب نافی (J-Phone) بهر دهنکر.

ئهقان نیموجیان رهوش و بارودوخ کشو هوای، هیمایین هاتوچوونی، شیومین پیتن ژاپونی، وهرزش، موزیک، دم، ئاقاهی... هند بخو قهگرتن، ب مهرما خزمهتگوزاریین

زانینا پهوهندییا بگوران ب تاییهتی بگورین ئهفی قهکولینی، د قهکولینن جفاکانسی، سیاسی، زمانقانی و...، ژ مژارین گرنگه و کاریگریا ئهوان دشیت د دانان و پلانن بهیتدا بکار بهیت. ئهف مژاره دشیت د مژارین باسکریدا ژ پیخمهت هنارتن و کاریگریا پهیاماندا بهیت بکار هیان.

1.7. سنووری قهکولینی:

داتاین قهکولینی ب تنی ژ فیرخوارین زانکویا زاخو ل پشکین زانستیین جودا و ژ هر دوو نقشین نیر و می ل سالا خوانندا 2025-2024 سمسترئ دوویی هاتییه مهرگرتن.

1.8. کهرسته بین قهکولینی:

ژ بهرکو ژبلی نیموجیان گهلهک هیمایین دیری همنه کو د چارچووهی تورین جفاکیدا دهینه بکار هیان و دینه پشکهک ژ پهیم. وکی (ستیکر، جیف، نیموجیین نه کودکری...) لهورا کهرسته بین قهکولینا مه ب تنی ئهوان نیموجیان ب خو قه دگریت، ئهوی د سیستمی (نیکهتیا یونیکود) جیهانیدا هاتییه ناساندن و کودکر.

1.9. شیواز و ریبار قهکولینی:

هیمایین نیموجیان ل گورهی روانگه و بنه مایین نیورا پیریسی هاتییه موسفکر و شرو فکر. بو مه بهستا وهرگرتا داتایان ژی مفا ژ پرسیار نامه کی هاتییه مهرگرتن. پرسیار نامه ل دوو قوناغان هاتییه مهره فکر. ل قوناغا نیک، لیستهک ژ 120 نیموجیین گهلهک بهربه لاف ل دویف مایه ری یونیکود هاتنه هلیزارتن، پاشی داخو ژ 40 فیرخوارین زانکویا زاخو ل پشکین زانستیین جودا و ژ هر دوو نقشین نیر و می هاتهکر کو ژ لیستا ههچ بهربه لافترین نیموجیین کو ئه بکار دهین، ههلیزارتن. ل قوناغا دوویی و ل دویف نامارا بهدسه هاتی، 24 نیموجیین بهربه لاف هاتنه ههلیزارتن و ژ 160 فیرخوارین زانکویا زاخو هاته خواستن کو رادمی بکار هیانا هر نیموجیه کی ب (همی جارن، پتریا جارن، هندهک جارن، کیم جارن، چ جارن) نشان بهد. ژ سهرجه می پرسیار نامه بین به لافکر، 120 پرسیار نامه بینی کیماسی گه هشتنه قهکولهران. داتا ب ریکا پروگرامی (SPSS) هاتنه شرو فکر.

1.10. پهیکه ری قهکولینی:

داننیا سنا بابمی، گرمانه، گرنگی، نارمانج، سنوور و ریبار. پشیمکیا ئهفی قهکولینیدا پیکدهین. داننیا سنا زاراف و دیروکا نیموجیان د ناف تهر ری نیک یی قهکولینیدا بهرجهسته دین. تهر ری دوویی ژ ئهفی قهکولینی یی تهر خانکرییه بو نهجامین راپرسیی و شرو فکرنا ناماریا ئهوان. پاشان گرنگترین نهجام و دهستکه فیتیین ئهفی قهکولینی هاتییه دیارکر.

2. تهر ری نیک: تیگه می نیموجیان

نیموجی ئه پیفه کو ل گهل گوتنا ئهوی نیکسهر هزارا مروفی بهرهف تورین پهوهندیکر نی بین جفاکی دجیت، ئانکو بکار هیانین تورین جفاکی ناگه هیهکا باش ل سهر ئهفی زاراقی هیه، ئهف ژ قهگهریت بو چارچووهی ئهوی یی بکار هیانی، کو تورین جفاکیین پهوهندیکر نینه.

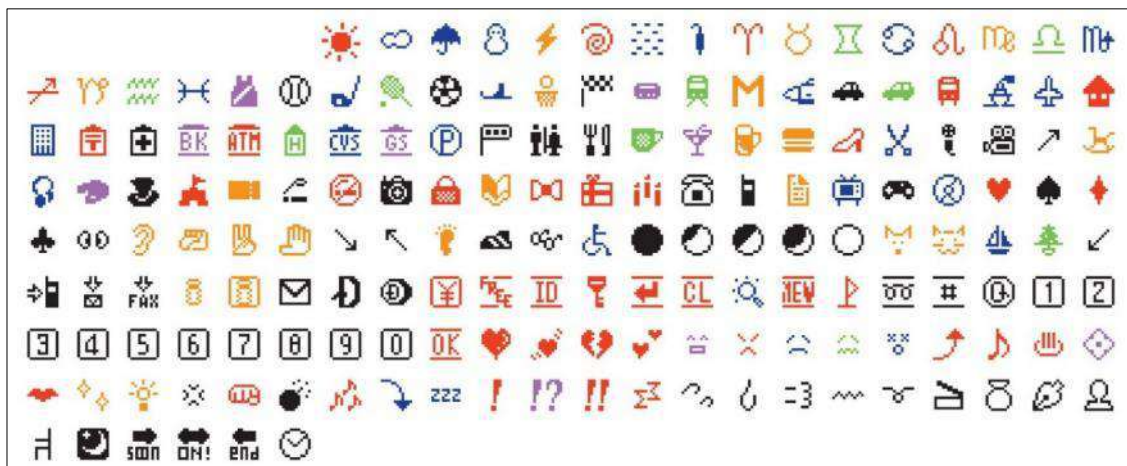
زیدمتر بۆ بکارهینمیرین خو (Kumar & Thollander, 2019, p. 495).

وینمیی ژماره 1: نیکهم گروپی نیموجیان ژلایی کومپانیا (Softbank) شه

ژاپونی (Shigetaka Kurita) گروپک ژ (176) نیموجیین رنګا و رنګ کو هندک نوپکاری و گوهورانکاری ژی بخوڤه دگرتن، بۆ سیستمی موبایلا ناڅیری بمرهمهینان، ئەف وینمیی ل خواری هندک ئەوان نیموجیان نیشانددت (Galloway, 2016).

پاشی ل فیبرایمرا 1999 موبایلا ژاپونی NTT DOCOMO شیا خزمهتگوزاریین پیومندیکرنی ب ریکا ئەنترنیتی د ناڤ سیستمی موبایلا خودا دابینکمت. بملی ئەف خزمهتگوزارییه یا سنوورداریوو، بکارهینم نەدشیا زیدمتر ژ (250) پیتان بنفیسیت. لەمرا ب مەرما قەدیتنا ریکین کورت و گەھاندنا پەیمانی بکارهینانا کیمترین پەیفان (Alonso) دیزاینمیر

وینمیی ژماره 2: دووم گروپی نیموجیان کو ب شیومی رنګاورنګ هاتییه دروستکرن

موبایلا نایفون بەردەستەر، ب ئەفی رنګی نیموجی بۆ رۆژناڤای ژ (نەوروپا) هاتنەڤهگوزارتن. پاشی نیموجیان وەرار ب خوڤه دیت و ب قەبارین مزرن و رنګین بالکیش و جودا هاتنەدیزاینکرن. (Kumar & Thollander, 2019, p. 495). ئەف وینمیی ل خواری جوداهیا وەرار و دیزاین نیموجیان دیاردکمت، ل ئەوی دەمی بۆ جارا نیکي ژلایی ئەوان کومپانیانڤه بۆ بکارهینمیرین خو بەردەستکرین.

ل سالا 2015ی فەرھەنگا ئکسڤور (oxford dictionary) ل دویف نەریتی خو بی سالانە، پەیفا بەرەلەڤا سالی هەلبژارت، ئەف پەیفه وەکو چ پەیفەکا دیبا زمانی نینگلیزی نەبوو، ئەو پەیفه هاتییه هەلبژارتن پیکتوگرام، واتە نیموجیا (پۆخساری ژ کەنیاان رۆندکان درێژیت) بوو (محمەدصادق نصراللهی و محەدجواد بادین فکر: 1398: 79). کومپانیا ئەپل ل نوڤەمبەر 2008 خزمەتگوزارییا نیموجیان بۆ ناڤ

وینېی ژماره 3: وەرارا نیموچیان و گوهورینا شپوه و دیزاینان

خزمهتگوزاریا نیموچیان بمردهستکر. مینا کومپانیین (سامسونگ، گوگل، فیسبوک، تویتەر، مایکروسوفت، ...) و ههمی ئهو پروگرام و تورین جفاکیین پستی ئهوان هاتینهدروستکر، وکو (فایبر، ئینیسگرام، سناپچات، تیلیگرام، واتسناپ، تیکتوک). ئانکو ئیدی ئهفه بوو نهرینهک و پیدقیهکا سهردم بو ههمی پروگرام، نامیر و تورین جفاکی. ئهف وینېی ل خوارئ وەرارا دیزاین نیموچیان نیشان ددهت، بهلی ههمی ل ژیر نیک کود و نیک واتا و ناف.

ل ئوکتوبرا 2010 نیموچی ب شپوهکی فهرمی بو ستانداردئ Unicode چاپا (6.0) ئ هاتنه زندهکرن، ب رامانا هندئ کو ئیدی سیستمی ههر (موبایل، تابلت، کومپیوتر و نامیرهکی پهیهندیکرئ) دشت ئهفان نیموچیین کودری بی ئاریشه بکته د ناف سیستمی خودا و بو بکار هینهرین خو بمردهست بکته (emojipedia).

پاشی کومپانیین دیزئ یین پهیهندیکرئ و تورین جفاکی ل دویف ئهوی ستانداردئ یونیکودئ نئفدهولمتی، ئهف

وینېی ژماره 4: وەرارا دیزاین نیموچیان نیشان ددهت

ژبهکو ئهف ههرسئ جور د ناف تورین جفاکی و کیوورد و پروگرامین پهیهندیکرئدا ههنه، ب هزاران ژ ئهفان جوران بو مهرم و دؤخین جودا هاتینهدروستکر، لهوړا گهلهک جارن جوداهی د ناقبران ئهفان ههر سنیاندا ناهیتهکرن.

2.2.1. نیموچی Emoji: هندهک هیمایین گشتینه، ب ریکا شپوهین سهروچاقان دهربرینی ژ بارودؤخین جودا یین فریکهری دکهن، مینا دهربرینا ههست و سوزان، بابتهین گریدای خوارنئ، کهرهستین وهرزشی، جهین گشتی، خوارنگهه، نهخوشخانه، قوتابخانه، جورین فهخوارنان، هیمایین ئایینی، جورین گیانهوهران، گهلهک بوارین دی، کو ئهفه تیکدا ب نیموچی دهینهنیاسین (Bakir & Haji, 2019, p. 281)

ئیدی بکار هینانا نیموچیان د تورین جفاکیدا هند بهرلهافوو، تا کو روزه گهههشتیه ب ملیاران. ل سالا 2015 ل تورا جفاکیا ئینستگرامی ئهو تیکستین ژ لای بکار هینهرانغه دهاتینه نفیسین، هندی نیقهکا بکار هینانا نیک نیموچی بوو، ئانکو نیک نیموچی یی کو دهاته بکار هینان هندی نیقهکا ئهوان نفیسینابوو ئهوین د ئینستگرامیدا هاتینهنفیسین (Kumar & Thollander, 2019, p. 495).

د ناقبراسالین 2014 همتا 2018 ژ کوما 10 ئهوان نیموچیین کو گهلهک هاتینه بکار هینان فهرهنگا oxford نیموچیین (😊) سهروچاق ل گهل پروندکین خوشییی وکو نیموچیین سالی ههلبژارت (Persson, 2018, p. 1).

2.2. جور و جیاوازی د ناقبره نیموچی، نیموتیکون و ستیکه راندا:

وینېی ژماره 5: جورین نیموچیان

و سوز و بارودوځي فريکيري دکمن. مينا (گري، کهني، شهرم، ترس، تورهي... هند) لهوين سروچاق دشين دهريريځي ژ لهوي دوځي دکمن. (Bakir & Haji, 2019, p. 281). ومکي لهفي وينهي ل خوارئ:

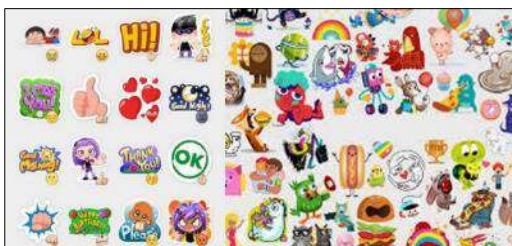
2.2.2. **نيموتيکون Emoticon** لهف زارافه ژ دوو پميان (هست + emotion + Icon) هاتييه دروستکرن. ب تنئ بو لهوان نيموجيان دهينهگوتن، لهوين ل سمر شتومين سروچاقين مروڤان هاتييه دروستکرن، کو دهريريځي ژ هست

وينهي ژماره 6: نيموتيکون

دويځ چ ستانداردين جيهاني ناهينهکودکرن و سنووردارکرن، بهلکو سنوور، قهرباره، جوړين لهوان د قهرينه و ناهينههمژمارتن، همر تورمکا چقاکی ستيکمرين خو بين تايست همنه و ومکي نيك نينن، نانکو د شياندا نينه کو بکارهينهرين تورمکا دمستنيشانکري بو نيكادي فريکيت. بونموونه ستيکمرين تايستين تورا فايهری بو تورين واتسناپ، فيسبووک... بهردست نينن. لهف وينهي ل خوارئ نمونهکه ژ لهوان:

2.2.3. **ستيکمر Stiker**: له وينهين لڅوک يان راوستاينه، کو ب شتومين رمنگان و رننگ و ب قهار و شتومين جياواز بو يوارين جودا هاتييه دروستکرن. ستيکمران چ هژمارمکا سنووردار نينه (Emoji and Sticker Compared). سالانه ب هزاران جوړ دهينهبرهمهينان، ژلاي کومپاني و پروگرام و تورين پمونهديکرن يين جقاکیه. لهف جوړه ل

وينهي ژماره 7: جوړين ستيکمران

هه. ژبهړکو همر کومپانيهکا فياي خزمهتگوزاريا نيموجيان بو بکارهينهرين خو بهردست بکت، رنک پنهاتييهدان نيموجيان ل دويځ حمزا خو ديزاين دکمن، لي ب مخرجکي لهو نيموجي دهينهديزايکرن ژلاي کومپانيه، پندقيه ل دويځ لهوي کود و ستانداردي بيت يي کو ژلاي يونيکودييه هاتييهکودکرن.

نانکو همر کومپانيهکا ومکي (گوگل، فيسبووک، تويتسر، ساسونگ...) ديزاينهکا تايست ب خوقه ههيه، لي پندقيه ژ چارچوقهين ديزاينا سرهکي ندمرکهفيت و ههمان کود ژي هميت، ب رامانهکا دي، دروسته کومهکا نيموجي ديزاين ليکچووي ل ژير نيك کود و نيك ناف همن. ومکي لهفي وينهي ل خوارئ:

ستانداردي يونيکودي جيهاني، همر کومهکا نيموجيان کرينه گروپمک و همرگروپمکي نافهکي تايست بو دانابه کو دهريريځي ژ نافهړوکا نيموجي لهوي گروپي دکمت.

سالانه همژمارمکا نيموجي نوي ل ستانداري يونيکودي دهينهزیدمکرن، دهرابهی همژمارا دروستا نيموزيان داتايين جوړاوجور همنه، کو ل سالا 2017 همژمارا لهوان گههشتبوو (2666) نيموجيان، پاشي ل سالا 2020 بوونه (3136)، ل سالا 2021 ژماريان لهوان گههشته (3353) نيموجيان (Buchholz, 2020).

د راستيدا نهگمر بو ستانداردي يونيکودي جيهاني بزفرين، پيهرئ لهوان بو هژماتنا نيموجيان ب لهفي رننگي نينه لهوي ل سمری هاتييه ديارکرن. بهلکو لهوان پيهرمکي جوداتر يي

No	Code	Browser	Appl	Goog	FB	Wind	Twtr	Joy	Sams	GMail	SB	DCM	KDDI	CLDR Short Name
15	U+2764													smiling face with heart-eyes
25	U+2763													winking face with tongue
1000	U+2763													balloon

وينهي ژماره 8: ديزاينين جودا بين نيموجيان ژ لايي کومپانيه

نيموجيان ب نيك شپواز و دهست، ل سهر نهمان سيستمين جوراوجور كار نهدكر. كو ههر نيك ژ نهمان ناميران سيستم و فونت و كيوردن جودا همنه. لهورا داخواز ژ (نيكمتيا يونيكوديا Unicode consortium) يا جيهاني هاتكرن. كو نيموجيان بكمته د ناف چارچوځمي سيستم يونيكوډيدا و بهينهكودكرن. نف چهنده بو رځوشكر، كو ناخفتنكهرين همي زمانان بشين د ناميرين جياوازا سهردهريي ل گهل نيموجيان بكم و بكاربهين (Persson, 2018, pp. 6-7).

پشتي نيموجي بووينه پشكهك ژ سيستم يونيكوډي، ل گهل هندئ همي نيموجيپن كو ديزاين ل ههچوويي ب كودمكي تاييبت هاتنهكودكرن و ل سهر گرځيان هاتنهادهشكرن، ههر گرځپهكي نافهكي تاييبت بو هاتنهانا، ديسان پهيځن سهرمي و كليلي كو دهربريني ژ فورمي نهمان نيموجيان دكته، بو هاتنهدهستنيشانكرن (unicode, 2025). مينا نف ونيهي ل خوارئ.

نهمگر تهماشهي لايي چيي ژماره 15 يي نف ونيهي بكمين، دئ (11) نيموجيپن ديزاينن نهمان ليكچوويي بينين، يين كو ژلايي كومپانيافه هاتنهدهروستكرن، بهلي ل ژير نيك كود و ل ژير نيك ناف و مهبست هاتنهاندان كو نفورتي كودئ (U+1F60D) و ل ژير ناف smiling face (with heart-eyes). ژماره (25، 1000) همتا دويمهي ژماره كو (1910) ب ههمان شپوهيه. كو نفان همي هژماران كود و ناف خويي تاييبت هميه؛ واته ل دويف دويمهي ناپيتا ستاندارئ يونيكودي چاپا 16.0 يا سالا 2025، هژمارا نيموجيان يا دروست (1910) نيموجينه (unicode, 2025).

2.3. كودكرنا نيموجيان و ستانداردكرنا نهمان:

ژبهكو سيستم كاركرنا ناميرين پهيوندهيكرني و زماني پروگرامين دروستكرنا تورين جفاكي ژ نيك جودانه، لهورا نفه بوو ناريشه د بياقي بكارهينانا نيموجيپاندا كو همي

Nº	Code	Sample	CLDR Short Name	Other Keywords
22	U+1F60D		smiling face with tear	grateful proud relieved smiling smiling face with tear tear touched

وينهي ژماره 9: نافكرن و كودكرنا نيموجيان

ناقبره كساندا يين كو ههر دوولا پنيشر ل سهر ب ناگهه، دهينهبكارهينان (Bosch & Revilla, 2018, p. 6).

4. نهركي ريزگرتن، نيموجي ههرمشيه ل ناف كردهيا ناخفتنيدا (ومكو داخوازي، فهران، رخنه، دژاتي و ...) كيمدكته (پروين فغفوري آذر و غلامرضا آذري: 1401: 100).

5. نهركي دووپاتكرن، دشيت ب دوو شپوهيان بيت: يا نيك، نيرين يان ژي هملويستي هاتيهومرگرتن دووپاتدكته. يا دووي، دشيت بهايي نيموجيپن ديبين د ناف پياميدا بهيز بكمته (پروين فغفوري آذر و غلامرضا آذري: 1401: 100).

6. نهركي پنيكهايهي، دشيت رولي خالبهنديي بينيت. بو نمونه دشيت دووماهياتنا پيامي نشان بدهت (پروين فغفوري آذر و غلامرضا آذري: 1401: 100).

7. نهركي ليزفريني، دشيت جهي پهيقهكي بگريت كو نامازه پي دهينهكرن (پروين فغفوري آذر و ديكران: 1402: 6).

8. نابوريكرن، بوكورتكرن و نابوريكرن د ناخفتنيدا دهينهبكارهينان. ب مهرما بلز نفيسي و كيمكرنا ماوهي نفيسي، تاكه كس نيموجيان بكاردهين.

9. بالكيشي، نيموجي د بالكيشتون ژ پهيان و زويت سهرنجا خوينري رادكيشن.

10. ب ساناھيكرن، نيموجي مهرما ناخفتنكهری بساناھيتر دكته. (Bosch & Revilla, 2018, p. 10).

2.5. هيمالوژي:

2.4. نهگهرين بكارهينانا نيموجيان

ل دويف نفو فمكولين و راپرسين هاتينه نهمادا، تاكه كس بو دهربرين و مهبستين تاييبت، نيموجيان بكاردهين، ژ نهمان:

نيموجيان چندين نهركين زماني همنه. (هرينگ و دايناس) ههفت نهركان دهستنيشانكته:

1. نهركي زيدهكرنا ههستان (سوزداري)، چونكي پهيوندهيا نفيسي دشيت مژدار بيت، لهورا نشيت ب تهمامي هست و ناوازا ناخفتني فمگوهيزيت (مارسا دانسي: 1399: 148). نيموجي هستي بكارهينري ل دممي هنارتا پيامي نشان ددهت (پروين فغفوري آذر و ديكران: 1402: 4).

2. نهركي رافهي، نيموجي بو پتر شروفهكرنا پيامي دهينهبكارهينان. نيموجي رولي راستهكرني ديبينيت، ب تاييبي ل دممي دركه بيت (پروين فغفوري آذر و ديكران: 1402: 4). رونكرنا پتر يا واتايي و هزر و ههستان، پشتراستكرنا واتايي و بهيزكرنا پيامي (زيتوني و حدباوي، 2017/2016: 33).

3. نهركي پهيوندهي، د گفتگوپاندا راستهوخودا، پهيوندهيا چافي يان كمي ومكو پيهرئ ل ههف نيزيكي يان ههفيانسينا بكارهينهران دهينههمارتن، بهلي د پهيوندهيا نهمارمكيدا، نيموجي ومكو نازرينهركي نهريني ديبينيت و رولي ههف نيزيكرني هميه (پروين فغفوري آذر و غلامرضا آذري: 1401: 100). نيموجي هيمايهكي گرنگه بو بهيزكرنا پهيوندهيپن كهسايتي، ههرمسا بو گوتنا بابيتن نهيني د

که دمتوانیت پېوهندی به شتی ترموه بهینیتوه)) (رهئوف، 2016، 205). هسټکړنا ب هېوونا پېوهندییه کی د ناڅېرا دال و مهلولیدا کړوکا تېگه هشتا ئهقی جوړی هیمایه. هېرومکی مشهختی ددهتیارکرن (دال خوبهخوی و بهی ئارمزوو نییه، بهلکو راستهوخو بریگیای هوکاريپوه به مهلولومه بهستراوه، دهکرتیت ئهم پېوهندییه بېنیریت یاخود هسټی پیکریت. نمونه ی ئهم جوړه نیشانانه ومکو (دووکهل، برؤسکه، شوین پی...)) (مشهختی، 2011، 47).

د ناڅ خودا ئیندیکس ژ سئ جوران پیکدهیت:

- پېشینی: وهکی هېوونا عموران پېشېنیا هاتنا بارانی ژئ دهیتهکرن.

- نیشان (الاعراض): زهېوونا سېروچاقان نیشانهیه بو هېوونا نهخوشی.

- شوینوار و دھوس: وهکی شوین پی و شوین دهست، ئامازنه بو هېوونا تشتهکی (رهئوف، 2016، 206).

کهواته، ل سمر ئهقان بنهمایین ل سمری ولسا دیاردیبت، کو ئیندیکس د چارچووقی ئهمان هوکاراندا بهرجسته دیبت، پین کو بووینه ئهگمرین پیدابوونا ئهوی پېوهندیی د ناڅېرا (دال) و (مهلولول) یدا. واته، ئهگمر و هوکار ستهترئ تېگه هشتا ئهقی جوړی هیمایانه، ئانکو همتا ئهف جوړه هیمایه هین، ئهم پیندقی ب هېوونا ئهگمرین وینیه. بو نمونه بهستیوونا ئاڅی نیشانا هاتنا خوارئ یا پلیمین گمرمی به یان زیدېوونا ئاڅا گوم و روپباران نیشانا هاتنا زورا بارانییه.

2.5.1.3. سیمبول: ئهم هیمانه پین کو د ناڅېرا فورم و واتاییدا پېوهندییه کا خوبخوی هیمه، واته هیچ پېوهندی و لیکچوونهک د ناڅېرا (تمن) و هیمایئ ئهوی یئ زمانیدا نینه، بهلکو جڅاک ل سمر ئهقی چهندئ ریککهقییه (عبدالولا و علهی، 2011، 95). بو نمونه: چ وهکھقی د ناڅېرا (تورؤمیل) ومکو کهرسته و (هیمایئ) ئهوی ومکو پمیف نینه، بهلکو جڅاکی ئهف ناڅه بو خول سمر دانایه.

دهرباره ی سیمبولئ پیرس دېژیت: ((نیشانهیهکه، ئامازه بهبابهتیک دمکات، کهله ریگیای کلتورموه گوزارشتی لیندهکات، بویه هیم شتیکی گشتی، یان کلتوریه)) (رهئوف، 2016، 245).

2.6. نیموچی و هیمالوژی:

پشتی چندهک ژ نیموچی و هیمالوژی هاتییه دیارکرن، ل څیرئ پرسارمک پیدادیبت، نیموچی ومکو هیمایهک کو بو مبهستین پېوهندیکرنئ و هگوهاسنتا هزری و گه هاندنا پیمافریکری، د چارچووقی نفیسینا دیجیتالی و تورین جڅاکی پین پېوهندیاندا دهینهکارهینان. ئایا نیموچی د چینه ژیر کیژ جوړی هیمایان؟ زانستی هیمالوجیئ ژ روانگهها تیورا (پیریس) یقه، چاوا بهری خو ددهته ئهقان هیمایان.

2.6.1. نیموچی و هیمایین زمانی:

هیمایین زمانی ((یهکهیهکا زمانیه پتربیا جاران پمیفه، ئهف هیمایه ئامازئ ب تشتهکی هسټیکری یان هزرهاک نهبرجسته دکت، ئهم هز و ئهم تشتی ئامازه پی دهیتهکرن د بنهرندا ئهم ب خو نینه، بهلکو ئهم پېوهندییه ئهم د ناڅېرا رهگمرین

نیشانه، وینه، ئامازه، ئایکون، نیموچی، سیمبول... و چهندین جوړین دپین هیمایان همنه، کو رولهکی سمرمکی و گرنگ د گه هاندنا پیماف و هزرا ناخفتنکه ریدا دپین. (دال) و (مهلول) ژ سمرمکترین ئهمان کهرسته پین کو هیمالوژی لیکهیرانی و شروقیان بو دکت. لهورا زانایان هز د دانانا زانستهکی تاییهت ب هیمایانه کر. کو بشین ل سمر بنیاتهکی زانستی ئهقان هیمایان ژبک قاقیر و شروقه بکن، جوړ، مبهست و واتایین وان د ناڅ جهرگی (دال) و (مهلولولیدا) بهرجسته بکن، لهورا زانستی هیمالوژی یان هیماناسی کو ب سیمولوجیا ژئ دهیتهناڅکرن، هاته مهیدانی.

2.5.1. هیمالوژی (سیمولوجی): ئهم زانسته یئ کو څهکولینی ل همی جوړین هیمایین زمانی و نه زمانی دکت، زانای سويسری (فردیناند دیسوسیر) و زانایئ ئهمریکی (چارلز ساندز پیرس) کو ب دامه زرنه پین زانستی سیمولوجی دهینه نیاسین و خودان تیور و بوچوونین خویین تاییهتن (مشه ختی، 2011، 21-22). جهختی ل هندئ دکن، کو هیمالوژی ئهم زانسته ئهوی څهکولینی ل نمرک و رولی هیمایان دکت (عه بدولا و علهی، 2011، 93).

ب ئهقی چهندئ دهیته زانین کو زانستهکی تاییهت هیمه، همی جوړین جیاوازین هیمایان دین چمترا خوڅه خرڅه دکت، هېرومهسا ئهقی زانستی ل دویف تیور بوچوونین زانایان شیانین شروقهکرن و دیارکرن رول و نمرکی هیمایان هیمه، ئهفجا چ جوړه هیم بن. ئانکو هیمالوژی زانسته و هیم ئهم کهرستهیه یئ کو د ئهمی زانستیدا باس لی دهیتهکرن.

پولیکرن و دابهشکرنا هیمایان ل سمر گرؤپ و جوړین ئهمان ژلایئ زانایانه تارادیهکی د جیاوازن. بو ئهقی څهکولینی دئ دابهشکرنا زانایئ ئهمریکی (چارلز ساندز پیرس) و مرگرن. کو پیرس همی هیمایان ب سمر سئ جوړین سمرمکیدا دابهش دکت:

2.5.1.1. وینه Icon: هېرومکی ژ ناڅی ئهمی دیاردیبت، د ئهقی جوړیدا ((پېوهندی د ناڅېرا فورم و واتاییدا هیمه، ومکی وینه یئ بدهست چیکری پین سېروچاقین کهسهکی، وینه یئ فوتوگرافی، کارکاتیر... هت)) (عبدالولا و علهی، 2011، 97). هېرومهسا ل دور ئهقی جوړی مشهختی دېژیت: ((له نیشانه ئایکونیهکاندا پېوهندی نیوان دال و مهلولول له سمر بناغه ی ومکیهکی بنیات نراوه، واته دال له همدئ لایه نموه (رووالهت، دمنگ، هست، بون) له مهلولومه دهچیت، یان خاومندی همدئ له چوونیهتیهکانی مهلولوله)) (مشهختی، 2011، 47).

کهواته، ئایکون بو ئهمان هیمایان دهیت پین کو پېوهندی د ناڅېرا ئامازه ی (دال) و ئامازه بو کری (مهلولول) یدا، پېوهندییه کا شیمو روخسار وهکھقه یان نیزیکی هغه.

2.5.1.2. نیندیکس: ئهف جوړی هیمایئ پېچهوانه ی جوړی پېشتره، کو د ناڅېرا دال و مهلولولیدا چ لیکچوون و وهکھقی نین، بهلکو پېوهندییا دال و مهلولول ل سمر بنیاتی ((پېوهندیی ئهجام و هویه، واته جوړه پېوهندییهکی دهرونی هیمه)) (B عبدالولا، 2008، 29). لهورا بو ئهقی جوړی پتر جهخت ل سمر پېوهندیی دهیتهکرن ((نیندیکس پېوهندییه نلک سیفمت، بویه دال پنیوستی به خاسیهتی تاییهت نییه، تمنها ئهمنده بهسه

ژبهرکو نيموچي تيکھلي نفيسيني و پھيما فريکھري دېن، لهوړا زور جاراندې بينين، فريکھر هندهک هيمايين زماڼي لاددھت، ل شويانا هوان هيمايي نيموچيان بکار دهينيت.

هگھر تھماشھي هفان نمونھين ل خواري بکھين، دې بينين نيموچي ل جهي هندهک کھرستھين زماڼي هاتينه بکار هينان.

2.6.2. نيموچي وهکو لهلوگراف: کيم جاراند ناف نفيسينا تيکستين تورين جفاکيدا، نيموچي ل جهي پيټهکا ب روخسار ومکھف دهينهدانان، ومکي دهفان نمونھين ل خواريډا، پيټا (o) دهينه لادان ول جهي هوي نيموچي پورې، سھروچاښ بکھني، يان نيموچيکي هفشيوه ل گمل پيټا لادا دهينه بکار دهينان.

Part , Em😊ji , Sp🌐rt

د راستيدا لادانا پيټهکي و دانانا نيموچيکي هفشيوه ل جهي پيټي، کريارا نفيسيني پنهنگافهکي گيروتري دکھت، نانکو بو نفيسري يا بساناھيتره هس ب پيټين هلفاي بھردھواميبي بدهته نفيسينا خو. هس ژبهر هفشي چندي بکار هينانا نيموچيان ل جهي پيټهکي ب تني ناهينه دانان. بھلو دياردهيا دانان نيموچيان ل جهين پيټان، پتر د کارين بازرگاني و ريکلاماندا دهينه ديتن. ب مېهستا راکيشانا سھرنجا بکران. ومکي دانانا نيموچيان ل سمر تابلو، پوستر، جلوبھرگ... ومکي هفان وينھين ژيري.

هويډا و ژ نهجامي ريکھفتنا جفاکيدا هوي)) (عبدالولا و عه لي، 2011، 94).

نانکو د هيمايين زمانيدا هيج ليکچوونھک د نافھرا هنيما و واتاييدا نينه، بھلو ((نھم پھوھنديه پويستي به فيربوونھه هھيه، له نيشانه سيمبوليھکان دھوانين ناماز به دھين به زمان بهشيويھکي گشتي (سھمرای زمانه تايهنيھکان، پيټهکاني هلفيا، خالبهندي...)) (مھختي، 2011، 48).

کھواته؛ ل دويډ هفان پيناسھيان، هيمايين زماڼي د چنه د چارچووقي هوان سيمبولاندا هوين (پيريس) ي باس ليکرين، دھما دېژيت: ((ل سمر بناغي ريکھفتني دروست دېن، مينا هيمايين زماڼي زارھکي و نفيسيني)) (A عبدالولا، 2018، 66).

کھواته ديار دبېت، کو هيمايين زماڼي خودان هندهک تايهتمھنديه ژهوان:

1. هيمايين زماڼي پيډفي ب شارھابوون و فيربووني هھيه.
2. شارھابوون و فيربوونا هيمايين زماڼي ژ جفاکھکي بو جفاکھکي دهينه گوھورين.
3. پھوھندي د نافھرا فورم و واتا هفي هيماييدا پھوھنديهکا خوبخوييه و چ ليکچوونھک د نافھرا فورم واتاييدا نينه (عه بدولا و عھلي، 2011، 96).

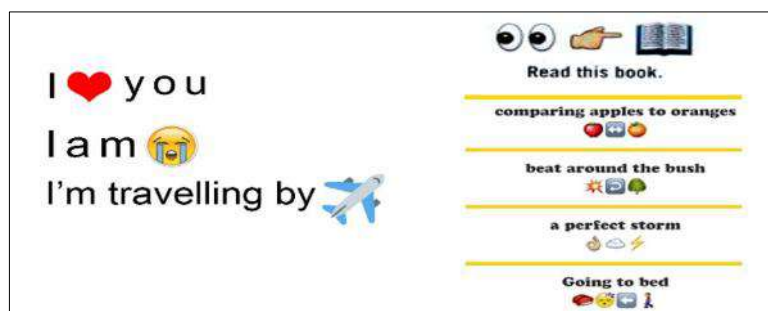
وينھين ژماره 10: نيموچي وهکو لهلوگراف

پھيڤا واتاداردا بگرن و هھمان واتايي بگھهينن. کو هيمايي (دل) ب رامانا ڤيان و حمز ژيکرنې دهيت. واته؛ هوي هز حمز ژ تھدکھم. هيمايي (سھروچاډ و گري) ب واتايا هز يي دکھمه گري. هيمايي (فريکھري) ب واتايا هز دې گھشتي ب فريکھري کھم.

هسروسا جاراند نيموچي ل جهي کومھکا پھيڤين واتادار دهيت، نانکو ل جهي رستھيکا تمام دهينه بکار هينان و هزرا سھرھکي يا ناخفتنکھري د گھهينيت. بو نمونه:

2.6.3. نيموچي وهکو نيډيؤگرام: نيموچي ب ريژرهيکا زور بھربھلاف ومکو نيډيؤگرام دهينه بکار هينان، ب هوي واتايي کو نيموچي دشين هملگري واتايهکا تھمام يا پھيڤي بين. کو ل جهي پھيڤهکا دھستنيشانکري د زنجيرا ناخفتنيدا دهينه بکار هينان. ومکي هفان نمونھين ل خواري کو ل جهي پھيڤهکا واتادارا خودان کومھکا هيمايين زماڼي ب تني نيموچي بو هھمان مېهست و هزر هاتيه بکار هينان. & Dürscheid Siever, 2017, pp. 6-7).

هگھر تھماشھي هفان نمونھين ژووري بکھين، دې بينين کو نيموچي شايانه جهي کومھکا هيمايين زماڼي د چارچووقي نيموچي

وینهې ژماره 11: نیموځی وېکو نیډیوگرام

چټاکاندا وېکېشن پان باشر بېژین نیزیکی ئیکن و هر نیموځیهک د چارچوږهېن چنډ پېښهکین ههډاتابی پان بو مېهستین نیزیکی ئیک دهنهېکارهېان، تاکهسین ههې چټاکان بو مېهستین نیزیکی ئیک بکاردهېن، بیکو پندې بخو فیرکرنې بن.

ههروېسا وېکی پېشتر هاتیه ديارکرن، هیمایین زمانې ههگرېن تابهتمهېدیهکا دی ژېنه، کو نهوژې خوېخوې بوونه واته ((پهېومندی د ناهېرا فورم و واتا نهفې هیمایدا پهېوهنديهکا خوېخوېه چ لیکچوونهک د ناهېرا فورم و واتاېندا نېنه)) (عه بدوللا و عهلی، 2011، 96). لې نهف چندهل دهف نیموځیهان ناهېته دېتن، بېکو پهېومندی د ناهېرا هیمای نیموځیهې و واتاېن نهوان لیکچوونهکا تهمام هېه. بو نمونه نیموځیهې (سروچاقین بکفنی) ل دمې بو لایهني بهلارامېر دهېته فیرکرن، هر رامانا کنې دگههېنېت.

واته؛ نهو هیمایې هاتیه دروستکرن ههښتوې واتاېا خوېه، نهف چندهل گهل هیمایې پتریا نیموځیهان دگونجیت، ژبهړکو نیموځی ههروېکی ژ ناهې نهوژې ديار ل سرېناتې وېنهې هاتیهدیزاینکرن، کو هر نیموځیهک دهرېرېنې ژ نهوژې واتاېن دکهت یا کو بو هاتیه دروستکرن. ژ بو سلماندنا نهفې چندهن (ئیکهتیا یونیکوډ) رامانین نیموځیهان ديارکړېنه، کو دهرېرېنې ژ وېنهې راستهقېنهې دیزاینکری دکهن. وېکی د نهفې خستهې ل خوارېدا ديار.

ژ نهفان نمونهېن ل سهري وېسا ديار دبېت، نیموځی دشین د هندهک بارودوخاندا بېنه جهگرېن (بېت، پهېف، رستهېان) تا رادهېهکی رولې هیمایین زمانې بېېن. لې نهگمر مه بقیته، باس ل دمې بووری پان نهېووری پان داهاتی بکھېن، نیموژې نهشین ب نهفان نهکان رابېن. چونکی نیموځیهان شیانین هندې نېن شووړ بېنه د ناهې هوېکارېین ریزمان و زمانېدا. ههروېسا پتریا جارن نیموځی پندې ب دهوړوېهکی ههېه، ههتا واتا یا نهوژې ديار بېت. کهواته، نهف دگههېنه نهوژې نهجمای سهمرای هندې، کو نیموځی دېنه ههگرې هزر و پهېاما فیرکهرې، لې نیموځی نهشین نوېنهراتیهکا تهمام و هوېرا هیمایین زمانې بکمت. نانکو نهشین ههې بارودوخ و دهمان بهرچاقېکن، نهفېژې دزفیرت بو بهرفرههېا سېستهې زمانې بهرامېر سنوورداریا ههژمار و واتاېا نیموځیهان.

تابهتمهېدیهکا دی ژ تابهتمهېدیهېن هیمایین زمانې نهو کو ((شروڤهکرن و رافهکرن هیمایین زمانې ژ چټاکهکې بو چټاکهکې دی دهېته گوهورېن)) (عهبدوللا و عهلی، 2011، 96). بو نمونه پهېهکا وېکی (زانکو) د زمانې کوردېدا ب نهفان هیمایان دهېته نفیسین (ز+ا+ن+ک+و) لې د زمانې ننگلیزېدا نهف هیمایین زمانې دهنهگوهورېن بو (U+n+i+v+e+r+s+i+t+y) کو پندېهېه تاکهکس خو فیری نهفان هیمایان بکمت و د واتاېا نهوان بگههیت.

نهگمر نهف بهرېخو بدېنه نیموځیهان، نهف تابهتمهېدیهک ل دهف ناهېتهدیتن، بېکو فورم واتا و رامانین نیموځیهان د ههې

№	Code	Sample	CLDR Short Name	Other Keywords
1	U+1F600		grinning face	face grin grinning face
2	U+1F602		grinning face with big eyes	face grinning face with big eyes mouth open smile
3	U+1F604		grinning face with smiling eyes	eye face grinning face with smiling eyes mouth open smile
4	U+1F605		beaming face with smiling eyes	beaming face with smiling eyes eye face grin smile
5	U+1F606		grinning squinting face	face grinning squinting face laugh mouth satisfied smile
6	U+1F605		grinning face with sweat	cold face grinning face with sweat open smile sweat
7	U+1F607		rolling on the floor laughing	face floor laugh roll rolling rolling on the floor laughing rotll
8	U+1F602		face with tears of joy	face face with tears of joy joy laugh tear
9	U+1F609		slightly smiling face	face slightly smiling face smile
10	U+1F603		upside-down face	face upside-down
11	U+1F60A		winking face	face wink winking face
12	U+1F60A		smiling face with smiling eyes	blush eye face smile smiling face with smiling eyes

دمیه من؟) نمونهمین دی ب راما نا (باشی)، (قوتان)، (لنپوورین) دهین.

کهواته؛ ژ لایئ سیمانتیکه هس نیک ژ نومان هیماین ل سمری شیانین نموی چندی همنه، ل جهین کمرستین زما نی بهین و پهموندیا د ناڅیرا وانا نههیتهقهتاندان و واتایی بگههین.

دیاردیا بکارهینانا چمد نیموجیهکان ل جهی رستهیهکا دروست، دیاردهیهکا کیمه، ب تنی د نموی دڅیدا نهیبت، کو فریکمر و وەرگری پښتر ناگهه ی ژ بابتهک ددستیشانکری همیبت. دیسان هندهک نیموجیین ددستیشانکری دهرباره ی بابته ی پښتر بو نیکدو فریکمرن، نیدی ریکههقتین ل سمر هندی کو نمو نیموجیه یان کوما نیموجیین ل دویف نیک هاتی، دهربرینی ژ رستهیهک و واتایهکا ددستیشانکری د ناڅیرا نماندا بکمت.

2.8. نیموجی و پراگماتیک

((ژبلی هیماین زما نی د پراگماتیکیدا هیماین نه زما نی ژ ی رولهکی مزن د دیارکرنا واتییدا دبیین، نهفجا چ نمو هیماین نهمزما نی- کو بریتینه ژ (وینه، نیشانه و ناماره)- ب تنی بکاربهین یان ل گهل هیماین زمانیدا بکاربهین)) (عبدوللا و عهلی، 2011، 221). ب نهفی رمنگی د شیاندا ههیه، نیموجیان د چارچووهی واتییزیدا شروقه بکمین. بو نمونه:

تو گلهکی زیرمکی (☹)

رستهیا (تو گلهکی زیرمکی). کو پیکهاتییه ژ کومهکا هیماین زما نی، رستهیهکا تمام و واتاداره، لی دهما نیموجیی دیمي نهمزان ژ دهرقه و چاځمک نقاندی (☹) دهیتهمزیدهکرنا، واتایا رستهیی همی بمرؤفاژ ی دگههیت، ب دیتنا نموی نیموجی ل دویماهیکا رستهیی، نیکسمر وەرگر د واتایا ژ نقادا یا رستهیی دگههیت. دزانیث نمو تشتی هاتییه گوتن، بمرؤفاژ ی راسته. نهف نمونهمین ل خوار ی ژ ی نموی چندی دگههینن کو نیموجیان شیانین بمرؤفاژیکرنا واتییی همنه و واتایهکا نوی دروست دکمن.

ته گوتبوو من دی هیم (☹).

نهمز ل پلا نیکی دهرچوم (☹).

ژ نهفی چندی دیار دبیت، کو نیموجی دشین کارتیکرنی ل واتایی بکمن، همرهسا ل سمر ناستی پراگماتیک، رولهکی بمرچاف ههیه، نهف دیارده د تورین جفاکیدا گلهک یا بمرههلاقه.

2.9. نیموجی و بارکرنا واتیي:

نیک ژ نومان دیاردمین بمرههلا ف دهرباره ی بکارهینانا نیموجیان د تورین جفاکیدا، دیاردیا بکارهینانا نیموجیهانه ل دویماهیکا رستهیین تمامین واتادار، ب ممرما هندی فریکمر ب ریکا نیموجیان واتایهکا پتر بدمته پمایا خو. دما فریکمر نیموجیهکی یان چمد نیموجیهکین دوبراه ی کری ل دویماهیکا رستهیا خو د دانیت و ل گهل پمایا خو فریکدکمت، دا کو ب ریکا نومان رادمی، هملچوون، رازیوون، خوشحالی، نهمزاییوون، کمر ب... بدمته دیارکرنا. جاران ژ نهف چنده ل جهی پهیقین مینا (گلهک، پتر) ومکی نهفان نمونهمین ل خوری:

نهمز ی وستهنیایمه. ☹☹☹

واته؛ ب شپوهیهکی گشتی و ل دویف تیورا (پیریس)ی، نمو نیموجیین نها دهینهکارهینان، د چارچووهیی هیماین نهمزما نی- نایکون- دا، دیار دین، لی نهف راستیه بو همی نیموجیان یا پهمند نینه، سیماین هندهک نیموجیان پیدی ب خو فیرکرنی ههیه. واته هندهک نیموجی خوڅویینه و پیدقییه تاکین جفاکی خو فیری چمک و راما نا نموی نیموجی بکمن. بونمونه:

نیموجیی سمرچاقان ل گهل همرهسا دهنکا دریژ (☐)، دهربرینه بو درمو ی. د راستیدا دفا دریژ چ پهموندی ب درمویه نینه، بملکو نهفه فهدگریت بو هندهک سرهاتی و چیروکین کهفن. پیدقییه تاکهکس خو فیری نموی ب چندی بکمت، کو نیموجیی دفا دریژ ل نموی دهمی دهیته بکارهینان، دهمی بابته گریدای درمو ی بیت.

دیسان بدهان نیموجیین دی ژ ی همنه، کو دچنه ژیر هیماین سیمولی و هیچ لیکچوونهک د ناڅیرا فورم و واتا وانا نینه، بملکو جفاک ل سمر ریکههقتینه. ومکی نیموجیین (میوزیک، هانتوچوون، هیماین نابینان، هیماین پاره ی، خالهنیدی...).

2.7. نیموجی و سیمانتیک

(چارلز موریس) هیمایان دابهشی سی لقان دکمت (سینتاکس، سیمانتیک، پراگماتیک) کو دهرباره ی لقی سیمانتیکی دیار دکمت. کو فمکولینی ل پهموندیا هیمای ب تمنی ژ دمرقدا دکمت (عه بدوللا و عهلی، 2011، 93).

سیمانتیک نمو ناستهکی زما نییه نموی ب نمرکی دیارکرنا واتیي رادبیت. واته ((فمکولینی ل شروقهکرنا و رافهکرنا واتیي دکمت... همرهسا هیماین هملگرین واتیي فهدگریت... نهفجا نمو هیمایه زما نی بیت یان نهمزما نی ومکو (لفینا، ناماز میان، وینان، رمنگان، رمنگان، دمنگین نهمزما نی و همر هیمایهکا دیترا کو واتیي د پهموندهیکرنا جفاکیدا بدهت)) (عهلی، 2011، 63).

ب نهفی چندی د شیاندایه نیموجی د چارچووهیی سیمانتیکیزیدا بهینه شروقهکرنا، ژ برکو پتریا جاران نیموجی ل گهل نفیسینی دهینهتیکهکرنا، نهف تیکهکرنهژی پتریا جاران ل جهی پهیق دهن، کیمتر ل جهی گری یان رستهیهکا تمام دهن. زانستی سیمانتیک ژ ی ل سمر ناستی پهیق و رستهیان و نومان هیماین پشکداریی د دیارکرنا واتیي دکمن، کار دکمت. رمنگه هیمالوژی و سیمانتیک تمامکمرین باشن بو دیارکرنا واتیي نیموجیان. بو نمونه:

دی کمنگی هیم من؟

تو مروفهکی ☹

دی ته ☹

نهمز داخوآزا ☹ ژ ته دکم.

د نهفان نمونهمین سمریدا همر نیموجیهک ل جهی هیمایهکی زما نی هاتییهکارهینان، جهی پهیقهکا واتادار گرتیه و بساناهی وەرگر دشینت د مبهستا فریکمری بگههیت. نمونمایا نیکی هیمای (پیتزا، ب راما نا هندی دهیت؛ دی کمنگی پیتزایهکی

نمز گهلهکي توره مه. ☹️🙄

ته کارهکي باش کر دستخوش. 🙄👉👈🙄

د نهفان نمونو نهین سمریدا، پهیام بیی همبوونا نیموجیان ژي یا دروسته. بهلي بو پتر واتادان ب پهیاما خو و دیارکرنا دیتن و هملچوونین خو، فریکر کومهکا نیموجیان ژي ل گهل پهیامی فریدکمت.

دیاردیا دوو بار مکرنا نیک نیموجی ل دویمایکا رستهی، دیاردیهکا بهربه لاقتره ژ نهفا ل سمری. فریکر بو دیارکرنا بارئ خو همولددهت ل دویمایکا رستهیکا واتادار نیک نیموجی چندیان جاران دوو باره دکمت، بو نمونه:

چند دیمه نهکي کومیدیوو. □□□□□

نهفی جاری ژي من تو د سمردا بری. □□□□□

3.1. سالوخدانا داتایین وهرگرتی

هر و مکی د خشتهی ژماره (1) دا، داتایین وهرگرتی ب ریژمیا (30□8) ژ سدهئ نیر و (69□2) ژ سدهئ می بوون، دیسان ریژمیا تایین زانستی (38□3) ژ سدهئ و (61□7) ژ سدهئ و ریژمیه، و زمانئ خواندنئ ب ریژمیا (46□7) ژ سدهئ خواندنا کوردی، (51□7) ژ سدهئ خواندنا ینگلیزی و (1□7) ژ سدهئ عمره می بوون.

3. تهوهری دووین: نهجامین ناماری و گهنگه شه کرنا نهوان.

شروقه کرنا پرسیارنامهیان

بو مبهستا وهرگرتنا داتایان مفا ژ پرسیارنامهیکی هاتییه وهرگرتن. پرسیارنامه ل دوو قوناغان هاتییه بهر هفکرنا. ل قوناغا نیکي، لیستک ژ 120 نیموجییین گهلهک بهربه لاڤ

خشتهی 1: سالوخدانا پشکدارین راپرسییی

نفش					
نیر			می		
ژماره		%	ژماره		%
37		30.8	83		69.2
تایی زانستی					
زانستی			ویژیی		
ژماره		%	ژماره		%
46		38.3	74		61.7
زمانی خواندنی					
کوردی		ئینگلیزی		عربی	
ژماره		%	ژماره		%
56		46.7	62		51.7
2		1.7			

ژیدمر: بهر هفکرنا ب ریکا پروگرامی SPSS. V.22

3.2. بکارهینانا جورئ نیموجیان

ب ریژمیا (66□6) ژ سدهئ ب نافهندا ژمیرییا (3,93) و لادانا پیقهرییا (1,175) بکار هاتییه. نیموجییی ژماره (8) واته (ژ کمنی دکه قینه سر عمره دی □) ب پلما چاری بکار هاتییه و ریژمیا (55) ژ سدهئ ب نافهندا ژمیرییا (3,42) و لادانا پیقهرییا (1,470) ب خوقه دگریت، پاشی نیموجییی ژماره (23) واته (نیفا دوو دهستان، بو لاقه و پاراستن □) ب پلما پینجی دهیت و ریژمیا (52□5) ژ سدهئ ب نافهندا ژمیرییا (3,48) و لادانا پیقهرییا (1,414). نیموجییی (دیمی ب گرئزی ل گهل چاقین ب دلک ☺) واته نیموجییی ژماره (18)

هر و مکی د خشتهی ژماره (2) دا، دیاردییت د بکارهینانا نیموجییین دستنیشانکریدا نیموجییی ژماره (9) واته (دیمی ژ خوشییان روندکان دریژیت ☺) ژ همییان پتره و ب ریژمیا (74□2) ژ سدهئ ب نافهندا ژمیرییا (4,13) و لادانا پیقهرییا (1,276) نیموجییی ژماره (16) واته (دلی سور ♥) ل پلما دووین واته ب ریژمیا (66□7) ژ سدهئ ب نافهندا ژمیرییا (3,98) و لادانا پیقهرییا (1,216) بکار هاتییه، پاشی د پلما سییندا نیموجییی ژماره (20) واته (پنجه میا بهر هف سمری 🙄)

- نیموجیبی ژماره (10) واته (دیمی ب گرنژین ل گهل دهقی فمکری و چاقین ب گرنژین) ب ریژمیا (2803) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,67) و لادانا پیفهرییا (1,305)؛
- نیموجیبی ژماره (12) واته (دیمی ب گرنژین ل گهل بهرچاکی) ب ریژمیا (2606) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,53) و لادانا پیفهرییا (1,372)؛
- نیموجیبی ژماره (4) واته (دیمی ب گری) ب ریژمیا (2509) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,61) و لادانا پیفهرییا (1,266)؛ ب نافهندا ژمیرییا (3,42) و لادانا پیفهرییا (1,332)؛
- نیموجیبی ژماره (3) واته (دیمی داخوازا لیوورینی) ب ریژمیا (2008) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,46) و لادانا پیفهرییا (1,334)؛
- نیموجیبی ژماره (14) واته (دیمی ب گرنژین ل گهل هیلالمکی) ب ریژمیا (901) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (1,85) و لادانا پیفهرییا (1,135)؛
- نیموجیبی ژماره (15) واته (دیمی شاحدار) ب ریژمیا (803) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (1,48) و لادانا پیفهرییا (1,004)؛
- نیموجیبی ژماره (1) واته (هوار ژ ترساندا) ب ریژمیا (607) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (1,93) و لادانا پیفهرییا (0,968)؛
- نیموجیبی ژماره (13) واته (دیمی نزمان ژ دهرقه و چاقهک نقاندی) ب ریژمیا (606) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (1,66) و لادانا پیفهرییا (1,088)؛
- ل نهقری بۆ مه دیار بوو کو نیموجیبی (دیمی ژ خوشییان پوندکان دریزیت) ژ هممیان پتر دهیتبکارهینان و ب ریژمیا (7402) ژ سمدیه و نیموجیبی (دیمی نزمان ژ دهرقه و چاقهک نقاندی) ب ریژمیا (606) ژ سمدی ژ هممیان کیتر دهیتبکارهینان.
- ب ریژمیا (4803) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (3,42) و لادانا پیفهرییا (1,332) ل پلهیا شهشی دهیت و نیموجیبی (دیمی ب گرنژین ل گهل دلکان) واته نیموجیبی ژماره (17) ل دویفا ب ریژمیا (4705) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (3,38) و لادانا پیفهرییا (1,109) بکار هاتییه. د پلهیا هشتیدا نیموجیبی ژماره (24) ه کو رمانا (دهستقوتان) ددهت ب ریژمیا (45) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (3,24) و لادانا پیفهرییا (1,408) بکار هاتییه. نیموجیبی ژماره (6) واته (دیمی فمکری و چاقین ب گرنژی) ب ریژمیا (4009) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (3,02) و لادانا پیفهرییا (1,390) ل پلهیا نه می بکار هاتییه. ریژمیا بکارهینانا نیموجیبی دی ژ زیده بۆ کیم ب نهقی ناوایی ل خواریه:
- نیموجیبی ژماره (11) واته (دیمی ب گرنژین و چاقین ب گرنژین) ب ریژمیا (3901) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,88) و لادانا پیفهرییا (1,385)؛
- نیموجیبی ژماره (5) واته (دیمی ب دهنگهکی بلند دکمه گری) ب ریژمیا (3705) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,80) و لادانا پیفهرییا (1,464)؛
- نیموجیبی ژماره (2) واته (ناگر بۆ تشتهکی پوناک یا ژی نمتیکه) ب ریژمیا (3508) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,92) و لادانا پیفهرییا (1,192)؛
- نیموجیبی ژماره (21) واته (دهستین گرتی، لافه و سوپاسی) ب ریژمیا (35) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,79) و لادانا پیفهرییا (1,544)؛
- هر دوو نیموجیبی ژماره (19) و (22) واته (دیمی کو ماچهکی فری دکمت) و (دهستین کو دلکی چیدکمن). ب ریژمیا (3304) ژ سمدی. نیموجیبی (19) ب نافهندا ژمیرییا (2,73) و لادانا پیفهرییا (1,467) و نیموجیبی (22) ب نافهندا ژمیرییا (2,92) و لادانا پیفهرییا (1,192)؛
- نیموجیبی ژماره (7) واته (دیمی ب گرنژین و دهقی فمکری و خوه هادی) ب ریژمیا (3008) ژ سمدی ب نافهندا ژمیرییا (2,70) و لادانا پیفهرییا (1,394)؛

خشته می 2: سالو خدان ره همدی بکارهینانا جورئ نیموجیبیان

بکارهینانا جورئ نیموجیبیان												
بگور	همی جاران (5)		پتریا جاران (4)		هندهکجاران (3)		کیمجاران (2)		چجاران (1)		نافهندا ژمیری	لادانا پیفهری
	ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%		
X1	3	2.5	5	4.2	19	15.8	47	39.2	46	38.3	1.93	.968
X2	10	8.3	33	27.5	31	25.8	29	24.2	17	14.2	2.92	1.192
X3	13	10.8	12	10.0	32	26.7	23	19.2	40	33.3	2.46	1.334
X4	11	9.2	20	16.7	28	23.3	33	27.5	28	23.3	2.61	1.266
X5	21	17.5	24	20.0	16	13.3	28	23.3	31	25.8	2.80	1.464
X6	17	14.2	32	26.7	27	22.5	24	20.0	20	16.7	3.02	1.309
X7	16	13.3	21	17.5	28	23.3	21	17.5	34	28.3	2.70	1.394

1.470	3.42	15.0	18	16.7	20	13.3	16	21.7	26	33.3	40	X8
1.276	4.13	7.5	9	5.8	7	12.5	15	14.2	17	60.0	72	X9
1.305	2.67	25.0	30	21.7	26	25.0	30	18.3	22	10.0	12	X10
1.385	2.88	24.2	29	15.8	19	20.8	25	25.8	31	13.3	16	X11
1.372	2.53	27.5	33	31.7	38	14.2	17	13.3	16	13.3	16	X12
1.088	1.66	63.3	76	20.0	24	10.0	12	.8	1	5.8	7	X13
1.135	1.85	51.7	62	26.7	32	12.5	15	3.3	4	5.8	7	X14
1.004	1.48	75.8	91	10.8	13	5.0	6	5.8	7	2.5	3	X15
1.216	3.98	5.8	7	5.8	7	21.7	26	17.5	21	49.2	59	X16
1.409	3.38	13.3	16	15.0	18	24.2	29	15.8	19	31.7	38	X17
1.332	3.42	12.5	15	10.0	12	29.2	35	20.0	24	28.3	34	X18
1.467	2.73	30.0	36	17.5	21	19.2	23	16.7	20	16.7	20	X19
1.175	3.93	4.2	5	9.2	11	20.0	24	23.3	28	43.3	52	X20
1.544	2.79	31.7	38	14.2	17	19.2	23	13.3	16	21.7	26	X21
1.406	2.92	22.5	27	15.8	19	28.3	34	14.2	17	19.2	23	X22
1.414	3.48	12.5	15	14.2	17	20.8	25	17.5	21	35.0	42	X23
1.408	3.24	15.0	18	17.5	21	22.5	27	18.3	22	26.7	32	X24
1.3	2.87	چچاران %				هندهکاران %		همی جاران %				ب گشتی
		44.1				19.5		36.4				

ژیدمر: بهر همفکرن ب ریکا پروگرامی SPSS. V.22 شرو فمکرن داتایان ب هاریکاریا بهرنامی (SPSS)

3.3. پهيوهندی

پهيوهنديا د ناقبره بگورين سهر بخوين (نفس، تايي زانستی و زمانى خواندنې) ب نهفى رهنگيه:

خشتهي 3: پهيوهنديا بگوران

ژیدمر:
بهر همفکرن ب
ریکا
پروگرامی

بگورئ پهيوهنديار	بگورئ سمرخو		
	نفس	تايي زانستی	زمانى خواندنې
بکارهينانا جورئ نيموجيبان	.290**	.226*	-.022

N=120

* مه عنوى ژ 0.05

SPSS. V.22

نهف خشتهيه پهيوهنديا بگورين (نفس، تايي زانستی و زمانى خواندنې) ل گهل بکارهينانا جورئ نيموجيبان ديار دکمت.

بکارهينانا نيموجيبان هميه؛ کهواته گريمانهيا (2) يي يا فمکوليني دهيتپهسهندکرن.

گريمانهيا سيني: پهيوهنديا مه عنوى د ناقبره بگورئ زمانى خواندنې ل گهل بکارهينانا جورئ نيموجيبان هميه.

خشتهي ژماره (3) نماژه ب هندئ ددهت کو بگورئ (زمانى خواندنې) چ پهيوهنديا مه عنوى ب رادميا بکارهينانا نيموجيبانقه نينه و بهروفاژي پهيوهنديهکا نيگمتيف ب بهايي (-0.22) ديار دکمت، و ب نهفى رهنگی گريمانهيا ژماره (3) يا فمکوليني دهيتپهسهندکرن.

4. نهجام

گريمانهيا نيکي: پهيوهنديا مه عنوى د ناقبره بگورئ نفسى ل گهل بکارهينانا جورئ نيموجيبان هميه.

خشتهي ژماره (3) بؤ مه ديار دکمت کو بگورئ (نفس) پهيوهنديهکا مه عنوى و پوزيتيف ل گهل بکارهينانا نيموجيبان هميه، چونکی بهايي پهيوهنديي (290). دهر دکميت و نهف چنده ژى نماژه ب پهسهندکرن گريمانهيا (1) يي يا فمکوليني دکمت.

گريمانهيا دوويي: پهيوهنديا مه عنوى د ناقبره بگورئ تايي زانستی ل گهل بکارهينانا جورئ نيموجيبان هميه.

ل دويف نهجامين خشتهي ژماره (3) بگورئ (تايي زانستی) ژى پهيوهنديهکا مه عنوى و پوزيتيف ب بهايي (226). ل گهل

اجتماعی، دوره ششم (سری جدید)، شماره 4، پیاپی 24، صص 11-1.

پروین فغوری آذر و غلامرضا آذری. (تابستان 1401). بررسی کنش های غیرکلامی در تونیت های حاوی ایموجی کاربران ایرانی توییتر بر اساس نظریه سرل، فصلنامه رهپویه ارتباطات و فرهنگ، دوره اول، شماره چهارم، صص 95-103.

رضا کاظمیان. (تابستان 1400). بررسی تفاوت های جنسیتی و سنی در کاربرد ایموجی و علل ترجیح آن بر ایموتیکان میان کاربران ایرانی، فصلنامه مطالعات رسانه های نوین، سال هفتم، شماره 62، صص 239-266.

سارا خندابی و عفت السادات افضل طوسی. (پاییز 1402). بررسی استفاده از ایموجی در هنر معاصر بر مبنای آرای لیندا هاچن درباره پارودی، فصلنامه علمی دانشگاه الزهراء (ع) زمینه انتشار: هنر، سال 15، شماره 3، صص 40-57.

علیرضا دهقان و دیگران. (پاییز 1395). مطالعه استیکرهای وایبر و نشانه شناسی ایدئولوژیهای آن، فصلنامه مطالعات رسانه های نوین، سال دوم، شماره 7، صص 1-33.

مارسا دانسی. (1399). نشانه شناسی ایموجی - پیدایش يك زبان تصویری در عصر اینترنت، ترجمه: محمد مهدی فتوحی رشیدی و محمد امین قاسمی پیربلوطی، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران.

محمدصادق نصراللهی و محمدجواد بادین فکر. (بهار 1398). نشانه شناسی فرهنگی-ارتباطی ایموجی ها در پیامرسانهای اجتماعی، مورد مطالعه فرهنگ خانواده، فرهنگ جنسی و فرهنگ زبان دست، فصلنامه مطالعات رسانه های نوین، سال پنجم، شماره 17، صص 71-105.

Alonso, D. H. (n.d.). *emojitimeline*. Retrieved 30 1, 2021, from <https://emojitimeline.com/>

Alshenqeeti, H. (2016, December). Are Emojis Creating a New or Old Visual Language for New Generations? A Socio-semiotic Study. *Advances in Language and Literary Studies*, 7(2203-4714), pp. 56-69. doi:Doi:10.7575/aiac.all.s.v.7n.6p.56

Bai, Q., & Yang, M. (2019, October 15). A Systematic Review of Emoji: Current Research and Future Perspectives. *Front. Psychol*, 10. doi:10.3389/fpsyg.2019.02221

Bakir, S. N., & Haji, H. H. (2019, February). The Use of Emoticons among University Students: A Pragmatic Study. *Zanco Journal of Human Sciences (ZJHS)* (1), pp. 278-290. doi:<https://doi.org/10.21271/zjhs.23.1.19>

Bosch, O. J., & Revilla, M. (2018, July). The use of emojis by Millennials. *Research and Expertise Centre for Survey Methodology (RECSM)*, pp. 1-26.

Buchholz, K. (2020, September 30). *The history of the 5 billion emojis used every single day*. Retrieved 1 30, 2021, from weforum: www.weforum.org

Dürscheid, C., & Siever, C. M. (2017, March 29). Beyond the Alphabet – Communication with Emojis. *researchGafe*.

Emoji and Sticker Compared. (n.d.). *Usage of emojis as compared to stickers*. Retrieved 30 1, 2021, from stackexchange: <https://ux.stackexchange.com/questions/98855/usage-of-emojis-as-compared-to-stickers>

emojipedia. (n.d.). Retrieved 30 1, 2021, from <https://emojipedia.org/unicode-6.0>

• بکارهینرین کوردل سمر ناستی زانکویا زاخو، پتر نیموجیبیان بکاردهین و کیمتر نیموتیکان بکاردهین. دشین هؤکارین بکارهینانا نیموجیبیان بؤ جوانی و شیانا دهربرینی بزفرینین.

• ژ نامرائ دیار دبیت کو بکارهینانا نیموجیبیان پتر ل دهمنی کهیفخویشی، نیموجیبی ژماره (9) واته (دیی ژ خوشیان رۆندکان دریژیت)؛ ب دلبون، نیموجیبی ژماره (16) واته (دلی سور) و رهمندی، نیموجیبی ژماره (20) واته (پنجمیا بهرمف سمری) دهیتیکار هینان. نهفمژ ی بنگومان ل دویف سروشتی پهمی، کو کهیفخویشی، پهمندی و رهمندیبه دگونجیت.

• بگورئ (نقش) ی پهموندیبهکا مهعنوی و پۆزیتیف ب بهایی (290). ل گهل بکارهینانا نیموجیبیانقه هیه.

• ب نهفی رهنگی دیار دبیت کو نقش می ب شیویهکی جودائر ژ نقش می نیر نیموجیبیان بکاردهینیت، نهفمژ ل دویف دهستکهقتین دهرووناسی و جفاکانسی دگونجیت و نقش می هویرتر و باشر نهقان هیمایان بکارهینیت. ژن ب بهراوردل گهل زهلامان سۆزدارترن.

• بگورئ (تایی زانستی) ژ ی پهموندیبهکا مهعنوی و پۆزیتیف ب بهایی (226). ل گهل بکارهینانا نیموجیبیان هیه. جوری خواندن کا نهری زانستی، یان ریژیبه کاریگهری ل سمر جوری نیموجیبیان هیه و ب شیویهکی جودا بکاردهین.

• بگورئ (زمانی خواندن) چ پهموندیبهکا مهعنوی ب رادمیا بکارهینانا نیموجیبیانقه نینه و بهروفاژی پهموندیبهکا نیگمتیف ب بهایی (222-). دیار دکمت. هر دوو ژ ناف جفاک و کهلتورمکی دیاری دژین و پهموندیبهکا زمانین جودا کاریگهری ل سمر جوری نیموجیبیان نینه.

5. ژیدهر

رمنوف، لوقمان. (2016). دهفی شعری کوردی ل رۆانگهی سیمپۆلۆژییه وه (1975-1950) کرمانجی خواروو. دهزگای ئابدییا بؤ فکرو لیکۆلینهوه.

عبدوللا A، عبدولسهلام نهجمهدين. (2018). شروقه کرنا زمانى ریکلامتین بازرگانى. زاخو: سمنترى زاخو بؤ فمکۆلینن کوردی. عبدوللا B، عبدولسهلام نهجمهدين. (2008). شیکرنهوهی دهفی شیعرى له رووی زمانهوانییهوه. دهۆک: دهزگههئ سپریز یی چاپ و وه شانی.

عبدوللا، عبدولسهلام نهجمهدين و عملی، شیرزاد سمری. (2011). زمانقانییا تیوری. دهۆک: دهزگههئ سپریز یی چاپ و وهشانی. عملی، شیرزاد سمر. (2011). واتا دناقهرا سیمانتیک و پراگماتیکیدا. دهۆک: دهزگههئ سپریز یی چاپ و وهشانی.

مشهختی، کامهران نییرا هیم. (2011). سیمۆلۆژیایی زمانى سۆفیگهههه له شیعرمکانی مهلاى جزییریدا. دهۆک: دهزگههئ سپریز یی چاپ و وهشانی.

زیتونی، خدیجه، و حدباوی، فاطمة الزهراء. (2017/2016). أثر استخدام الرموز التعبيرية في شبكات التواصل الاجتماعي على اللغة الفيس بوك أنموذجاً. الجزائير: جامعة محمد بوضیاف المسيلة.

پروین فغوری آذر و دیگران. (پاییز 1402) بررسی کارکردهای زبانی ایموجی ها در شبکه اجتماعی توییتر، فصلنامه زبان شناسی

- Persson, N. (2018, Autumn 18). Analysis of Emoji Usage: Differences in Preference and Function Across Genders. *Jonkopink University*.
- Prisco, J. (2018, May 23). *Shigetaka Kurita: The man who invented emoji*. Retrieved 1 29, 2021, from CNN: <https://edition.cnn.com/style/article/emoji>
- unicode. (2021, 1 5). *Full Emoji List, v13.1*. Retrieved 30 1, 2021, from unicode: <https://unicode.org/emoji/charts/full-emoji-list.html>
- Face with Tears of Joy*. (n.d.). Retrieved 1 29, 2021, from emojiopedia: <https://emojiopedia.org/face-with-tears-of-joy/>
- Galloway, P. (2016, October 26). *The Original NTT DOCOMO Emoji Set Has Been Added to The Museum of Modern Art's Collection*. Retrieved 1 29, 2021, from <https://stories.moma.org/the-original-emoji-set>
- Kumar, N., & Thollander, P. K. (2019, May 4-9). Examining the “Global” Language of Emojis: Designing for Cultural Representation. *CHI 2019*.

پاشکو: پرسیارنامه یا فکولینې

قوتابیېن هیژا...

داخوای ژهوهیېن بهرېز دکهین، برکهیېن هەر دوو پشکین ل خواری بخوینه و پاشان نیشانه یا راست (✓) د ئەوی خانه ییدا دابنه یا کو ل گهل سالوغهت و بۆجوونین ته دگۆنجیت.

بۆ زانین بهرسفا ته بۆ مه رمه کا زانستییه، و پیدای ب نفیسینا نای نینه. سوپاس بۆ هاریکاریا ههوه

پشکا ئیکې: زانیاریېن کهسی

د زانیاریېن خواریدا نیشانه یا (✓) بۆ یا دروست دابنه.

۱. نفش: ☐ نیر ☐ م ☐

۲. کولیز: ..... پشک: .....

۳. خواندن: ☐ کوردی ☐ ئینگیزی ☐ عهره بی ☐

پشکا دووی: کومه کا ئیموجیان ل گهل واتایین ئەوان.

قوتابیې هیژا، ئەری ل دهف ته رېژه یا بکارهینانا ئەفان ئیموجیېن د لیسته یا ل خواریدا جهنده و ب چ رهنگه؟

ژ کهرما خۆ ل دهستی چه ی پ هەر ئیموجیه ک ب نیشانه یا راست (✓) ل ژیر په یقین (هه می جارن، پتریا جارن، هنده کجارن، کیمجارن، چجارن) رېژه یا بکارهینانا ئەوی ئیموجی ژلای ته فه بده دیارکرن.

رېژ	ئیموجی	واتا	رېژه یا بکارهینانی			
			هه می جارن	پتریا جارن	هنده کجارن	کیمجارن
۱		Face Screaming in Fear ("Scream" emoji) هاوارکرن ژ ترساندا				
۲		Fire (for something "lit" or amazing) ئاگر بۆ تشته کي روناک یا ن ژی نه نتيكه				
۳		Pleading Face دیمې داخوایا لیبوورین				
۴		Crying Face دیمې ب گری				
۵		Loudly Crying Face دیمې ب دهنگی بلند دکهته گری				
۶		Beaming Face with Smiling Eyes دیمې فه کری و چافین ب گرنزی				
۷		Smiling Face with Open Mouth and Cold Sweat دیمې ب گرنزین و دهفی فه کری و خوههدای				
۸		Rolling on the Floor Laughing ژ کهنی دکه فینه سه ر عهردی				
۹		Face with Tears of Joy دیمې ژ خوهشییان رۆندکان دپیزیت				

رێژەيا بکارهينانی					واتا	ئيمۆجی	رێژ
چجاران	کيمجاران	ههده کجاران	پتریا جاران	هه می جاران			
					Smiling Face with Open Mouth and Smiling Eyes دیمێ ب گرنزین ل گهل ده ئی فه کری و چافین ب گرنزین		۱۰
					Smiling Face with Smiling Eyes دیمێ ب گرنزین و چافین ب گرنزین		۱۱
					Smiling Face with Sunglasses دیمێ ب گرنزین ل گهل بهرچافکی		۱۲
					Face with Stuck-Out Tongue and Winking Eye دیمێ نه زمان ژ دهرفه و چافهك نقاندي		۱۳
					Smiling Face with Halo دیمێ ب گرنزین ل گهل هیلاله کی		۱۴
					Smiling Face with Horns دیمێ شاخدار		۱۵
					Red Heart دلی سۆر		۱۶
					Smiling Face with Hearts دیمێ ب گرنزین ل گهل دلکان		۱۷
					Smiling Face with Heart-Eyes دیمێ ب گرنزی ل گهل چافین لب دلك		۱۸
					Face Blowing a Kiss دیمێ ب گرنزی ل گهل چافین لب دلك		۱۸
					Face Blowing a Kiss دیمێ ماجة کی دهافیزیت		۱۹
					Thumbs Up په نجه یا بهر دهف سه ری		۲۰
					Folded Hands (prayer/gratitude) دهستین گرتی، لافه و سوپاسی		۲۱
					Heart Hands دهستین کو دلکه کی چیدکه ن		۲۲
					Palms Up Together Emoji نیفا دوو دهستان، بۆ لافه یا و پاراستن		۲۳
					(Clapping Hands) دهستقوتان		۲۴

سوپاس بۆ هاریکاریا ههوه

علاقات متغيرات (الجنس، القسم العلمي ولغة الدراسة) واستخدام الإيموجي بين طلاب جامعة زاخو

الملخص:

إيموجي هي الرموز التي تختلط رموز وحروف الكتابة في التواصل الاجتماعي، وتكون قسماً مما يحمل رسالة المرسل. يقصد المرسل إلى استخدام هذه الرموز للتعبير عن حال أو انفعال أو لاختصار الكلمات أو إلى اقتصاد في الكتابة والتجميل والتأثير وإزالة الغموض عن الرسالة. هذا البحث بعنوان "علاقات متغيرات (الجنس، القسم العلمي ولغة الدراسة) واستخدام الإيموجي بين طلاب جامعة زاخو" يسعى إلى إجابة هذا السؤال الرئيسي: هل متغيرات (الجنس، القسم العلمي ولغة الدراسة) لها علاقة بنوع الإيموجي؟ نفذ هذا البحث بشكل استقصائي على ١٢٠ طالب في جامعة زاخو من الجنس، القسم العلمي ولغة الدراسة بشكل مختلف. وُضحت البيانات بطريقة برنامج SPSS الافتراضية الرئيسية للبحث، هي هل أن المتغيرات المذكورة لها علاقة باختيار نوع الإيموجي؟ بعد أخذ البيانات وشرحها تبين أن متغير الجنس والقسم العلمي لها علاقة باختيار نوع الإيموجي، لكن لغة الدراسة ليس لها علاقة به.

الكلمات المفتاحية: التواصل الاجتماعي، إيموجي، الرسالة، الرموز اللغوية، والرموز اللالغوية.

THE RELATIONSHIP BETWEEN (ORIGIN, SCIENTIFIC PART AND LANGUAGE OF STUDY) AND USING EMOJIS BETWEEN THE STUDENTS OF THE UNIVERSITY OF ZAKHO

ABSTRACT:

Emojis are the symbols that join writing symbols in social media. And they are also a part from what a message of someone carries. Someone who message others tends to use them for expressing a case or expressing an excitement or for abbreviating words, to write a little speech and also they use them for decorating the appearance of the speech, influence and avoiding mystery on the message. This study has been done under the title “ the relationship between (origin, scientific part and language of study) and using emojis between the students of the university of Zakho”. It seeks to answer this main question: do (origin, scientific part and study of language) variables have a relationship with the type of emojis? The study has been done in a questioning manner with 120 students from the university of Zakho of origin, scientific part and study of language differently and the data has been explained by SPSS program. The main hypothesis of the study is that the mentioned variables have relationship with choosing the type of emojis. After taking data's and explaining them it was clear that origin and scientific part have relationship with choosing the type of emojis, but language of study doesn't have any relationship with it.

KEYWORDS: Social Media, Emojis, Message, Linguistic Symbols, None Linguistic Symbols.